

Wat doet de KNJV?

- Informatiemateriaal over jacht, beheer en schadebestrijding voor voorlichting, werkstukken;
- Ondersteuning van de wildbeheereenheden met raad en daad;
- Samenwerking met o.a. terreinbeherende organisaties als Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, de landbouw en weidevogelgroepen;
- Voorlichting over de Flora- en faunawet;
- Jachthondentrainingen en -examens;
- Oefendagen en wedstrijden voor jachtschieten;
- Voorlichting over jacht, schadebestrijding en faunabeheer;
- De Nationale Natuurschoonmaakdag;
- Organiseren van fauna-inventarisaties en wildtellingen;
- Verzamelen van afschot- en telgegevens in de WBE Databank.

Meer weten?

Koninklijke Nederlandse Jagers Vereniging
Postbus 1165, 3800 BD Amersfoort
Tel. : 033 – 4619841
Fax : 033 – 465 1355
Internet : www.knjv.nl
E-mail : info@knjv.nl

Foto omslag naar een schilderij van Jan Wessels

Jagen

In Nederland maakt men zich sterk voor een gevarieerde planten- en dierenwereld, ook wel biodiversiteit genoemd. Duurzaam gebruik van de natuur is een voorwaarde voor een optimale biodiversiteit. Jacht is een belangrijk onderdeel van dit duurzame gebruik.

(Bron: Ministerie van LNV, wetsvoorstel 29.448, 4 april 2006, behandeling en stemming, nr. 24, p. 1152)

HOUTDUIF (JACHTSEIZOEN VAN 15-10 T/M 31-1)

Houtduiven komen algemeen voor in ons land. De broedpopulatie wordt geschat op 460.000 paar (bron: SOVON, 2002). In het najaar verblijven hier tussen de 3 en 4 miljoen houtduiven. Tussen 1980 en 1990 fluctueerde het afschot tussen de 11 en 15 per 100 hectare, in de periode daarna tussen de 14 en 20 per 100 hectare. Het totale afschot in ons land ligt daarmee tussen de 400.000 en 500.000 duiven. (Bron: WBE-Databank Nieuwsbrief 6)

‘vaktermen’ van de jacht

Apporteren	het wild naar de jager brengen door de jachthond
Biotoop	leefomgeving van dieren
Kegelen	het zich op de achterlopers verheffen door haas of konijn om beter te kunnen rondkijken
Klokhuis	organen (hart, longen, lever, nieren)
Klucht	groep patrijzen
Laveien	voedsel zoeken
Lepel	oor van een haas of konijn
Loper	poot van haas, konijn en grote hoefdieren
Rammelaar	mannelijk haas of konijn
Rekel	mannelijke vos
Spiegel	witte stukje vacht op het achterste van een ree
Tableau	de totale hoeveelheid geschoten dieren van een jachtdag
Verwaaiing	geur die een levend wezen verspreidt: lichaamsgeur of zweet
Vliegvlug	al kunnen vliegen
Weidelijkheid	verantwoordelijke houding tegenover mens, plant en dier

Jagen toen en nu

De vroege mens was een jager/verzamelaar. Hij maakte deel uit van de natuur en benutte haar op verschillende manieren. De landbouw zorgde voor groente en fruit, de veeteelt voor melk en vlees. Ook de jacht leverde vlees op.

In de huidige tijd is de mens nog steeds onderdeel van de natuur en het cultuurlandschap. We vinden

BIODIVERSITEIT

Biodiversiteit wordt vaak opgevat als het totale aantal planten- en diersoorten van een gebied. In Nederland zijn er ruim 24.000 diersoorten en ruim 10.000 plantensoorten. Daarmee vormen ze ongeveer 2% van het totaal aantal soorten dat op de wereld bekend is.

hem/haar terug als vrijwilliger in bos en veld tijdens de uitoefening van het spannende vak van jager, beheerder en bestrijder. Jagers doen dit werk niet zomaar vrijblijvend: zij vinden het leuk om hun jachtveld gedurende het gehele jaar in de gaten te houden, waarna zij uiteindelijk tot een weloverwogen afschot komen. Deze verantwoordelijkheid voor de natuur en de spanning van de jacht is voor jagers een mooie en inspirerende combinatie. Tegenwoordig weten mensen dat de natuur in Nederland zichzelf niet kan redden: De ervaring heeft geleerd dat bepaalde dieren zich in een

HAAS (JACHTSEIZOEN VAN 15-10 T/M 31-12)

Hazen worden voornamelijk op agrarische grond geschoten. Deze cultuurgronden zijn voor hazen een aantrekkelijke leefomgeving. Aan het begin van het jachtseizoen zijn ca. 570.000 hazen in ons land aanwezig. Uitgaande van een totaal bejaagbaar oppervlak van 2,8 miljoen hectare en een afschot van gemiddeld 6,5 hazen per 100 hectare worden er, omgerekend naar dit bejaagbare oppervlak, jaarlijks 200.000 hazen geschoten. (Bron: WBE-Databank Nieuwsbrief 6)

cultuurlandschap ten koste van andere vermeerderen, en dat brengt de biodiversiteit soms in gevaar. Ingrijpen is dan noodzakelijk en daarom horen natuur en beheer door jacht bij elkaar. De Europese Unie wil door samenwerking tussen betrokkenen tot een goed faunabeheer komen, met zoveel mogelijk variatie in diersoorten.

Verantwoordelijkheid voor de natuur

Door wegeaanleg, stadsuitbreiding en huizenbouw is de ruimte voor natuur steeds verder geslonken. Toch leven in ons land veel dieren in het wild. Dit is mede te danken aan het fauna- en natuurbeheer door ongeveer 28.000 jagers die veel werk in het veld verzetten. De taken en verantwoordelijkheden van de jager zijn vastgelegd in de Flora- en faunawet. De jager streeft in zijn of haar gebied naar een wildstand die enerzijds geen bedreiging vormt voor de landbouw en anderzijds de dieren een optimaal leven verschaft. Als er door faunasoorten schade is aan gericht aan de landbouwgewassen, verleent de jager op verzoek van de betreffende boer zijn diensten. Ook tellen jagers diersoorten, zodat een goed beeld kan worden ver-

WILDE EEND (JACHTSEIZOEN VAN 15-8 T/M 31-1)

In 2002 broedden er in ons land ongeveer 440.000 paar wilde eenden. Uitgaande van een jongenproductie van 2 à 3 jongen per wijfje, kan de stand aan het begin van het jachtseizoen (15 augustus) worden geschat op 2 miljoen exemplaren. Deze worden in de herfst en winter aangevuld met een onbekend aantal wilde eenden afkomstig uit Noord- en Oost-Europa. Er worden nu minder eenden geschoten dan twintig jaar geleden. In de periode 1980-1990 bedroeg het afschot gemiddeld 20,4 per 100 hectare, sinds 1996 is dat 11,2 per 100 hectare. Dit betekent dat er nu jaarlijks ca. 300.000 wilde eenden worden geschoten. (Bron: WBE-Databank Nieuwsbrief 6)

kregen van de populatieontwikkeling van deze dieren. Jagers zetten zich daarnaast in voor zogeheten biotoopverbetering door de leefomstandigheden van in het wild levende dieren te verbeteren. Ook plaatsen ze wildspiegels om aanrijdingen te voorkomen en bestrijden ze stroperij. Hierbij werken ze samen met boeren en terreinbeheerders. Van het diervriendelijke beheer van slootranden, bermen, perceelsranden en het aanplanten en onderhouden van houtwallen profiteert niet alleen het wild, maar ook vlinders, vogels, marterachtigen en andere beschermde dieren varen daar wel bij. En dat is weer goed voor de biodiversiteit.

Wat is weidelijkheid?

Bij de jachtcursus en het jachtexamen vormt 'weidelijkheid' een belangrijk thema: een weidelijk jager is een vakkundig jager met eerbied voor de natuur, die in het besef van zijn verantwoordelijkheid de jacht uitoefent. Vanzelfsprekend komt hij de wettelijke verplichtingen na van het land waarin hij jaagt. Een weidelijk jager zal alle middelen aanwenden om dieren niet onnodig te laten lijden, hij verzorgt geschoten dieren zodanig dat er zo weinig mogelijk

van verloren gaat, en werkt waar mogelijk samen met andere natuurbeheerders.

Voorwaarden

Als je wilt jagen, heb je een jachtakte nodig. Daarvoor moet je aan verschillende voorwaarden voldoen. Allereerst moet je het jachtdiploma halen. Daartoe dien je de officiële jachtcursus te volgen en het staatsexamen met goed gevolg af te leggen. De jachtcursus is een pittige opleiding die bestaat uit een theoretisch en een praktisch gedeelte. Het theoretische gedeelte gaat over wild, wapens en munitie, wetgeving, landbouwgewassen en wildschade. Een jager verleent zijn diensten o.a. aan boeren en terreinbeheerders en moet dus de problematiek begrijpen waarvoor hij wordt ingeschakeld. Het praktijkgedeelte behelst vaardige, maar vooral veilige omgang met een vuurwapen.

Met het diploma op zak ben je er nog niet. Je mag niet jagen zonder WA-jachtverzekering. Ook heb je een jachtveld nodig en dat veld moet minstens veertig hectare groot zijn. Voor dat gebied kun je jachtrecht huren bij een boer of terreinbeheerder.

Ook kan een andere jager je uitnodigen. Met het diploma, het verzekeringsbewijs en de jachthuur-overeenkomst met de grondeigenaar kun je uiteindelijk een jachtakte aanvragen bij de politie, die de akte alleen verstrekt als er geen vrees voor misbruik van de wapens of de bevoegdheid tot jagen is. De politie blijft controleren of het fauna-beheer naar behoren gaat.

Belangrijke faunagegevens

Om hun werk goed te kunnen doen, werken jagers samen in wildbeheereenheden (WBE's): samenwerkingsverbanden van jagers in een gebied. Samen brengen zij populaties in kaart en stellen wildbeheerplannen op. Dit soort faunagegevens worden landelijk verzameld in de WBE Databank van de KNJV. Deze gegevens worden onder meer gebruikt voor de onderbouwing van de provinciale faunabeheerplannen.

Minister Veerman erkende in april 2006 het belang van de WBE Databank: "Het aantal vossen dat wordt geschoten, wordt gemonitord door de wildbeheereenheden en opgenomen in de database die al jaren heel correct door de KNJV wordt bijgehouden.

FAZANT (JACHTSEIZOEN HAAN VAN 15-10 T/M 31-1, HEN VAN 15-10 T/M 31-12)

De stand van de fazant is teruggelopen. Dit blijkt zowel uit waarnemingen van jagers als telgegevens (bron: SOVON, 2002). Verslechtering van het leefmilieu van deze soort en een toegenomen predatiedruk spelen hierin een rol. Om die reden zijn jagers terughoudend in de bejaging van de soort. Ook in natuurgebieden vindt geen afschot meer plaats, terwijl er (nog) wel fazanten voorkomen. (Bron: WBE-Databank Nieuwsbrief 6)

Deze gegevens worden ten behoeve van ons door de KNJV verzameld en gepubliceerd”.

(Bron: Ministerie van LNV, wetsvoorstel 29.448, 4 april 2006, behandeling en stemming, nr 24, p. 1151)

Jagen, beheren, bestrijden

In de herfst en winter wordt het meeste wild gegeten, want dat is de periode dat er op wild wordt gejaagd. De jonge dieren zijn dan zelfstandig en de populatie is het grootst. De Flora- en faunawet kent

WILD ETEN

Het eten van wild is altijd populair geweest: het is lekker vlees zonder kunstmatige kleur- en smaakstoffen. Om dit vlees op tafel te krijgen, moet er gejaagd worden. De intensiteit van de jacht in Nederland is afhankelijk van de wildstand. Is deze stand hoog genoeg, dan kan hierop gejaagd worden. Het afschot wordt dus niet bepaald door de vraag naar wild. En dat is maar goed ook, want er is zoveel vraag dat 95% van het geconsumeerde wild moet worden geïmporteerd.

in Nederland vijf wildsoorten met een eigen jachtperiode: haas, konijn, fazant, wilde eend en houtduif. De patrijs is ook een wildsoort, maar daar mag vanwege de lage stand niet op gejaagd worden.

Verder worden jagers het gehele jaar door ingeschakeld voor het beheren van populaties grote hoefdieren: reeën, edelherten, damherten en wilde zwijnen.

Doordat in Nederland voor de natuurlijke vijanden van deze dieren geen plaats meer is, heeft de jager in feite de rol van roofdier overgenomen. Jagers helpen ook bij de bestrijding van (dreigende) land- en bosbouwschade: landbouwgewassen en jonge bosaanplant vormen voor veel dieren een aantrekkelijke voedselbron. Zij eten deze gewassen op, bevullen of vertrappen ze, of wroeten akkers om. De grondgebruikers moeten veel doen om schade aan hun gewassen door bijvoorbeeld wilde zwijnen en ganzen te voorkomen. Daarvoor plaatsen zij knalapparaten, vlaggen en linten, vogelverschrikkers en afrasteringen. Als deze middelen de schade niet afdoende beperken, doen land- en bosbouwers een beroep op jagers.

Samenwerking terreinbeheerders

Terreinbeherende organisaties als Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, Provinciale Landschappen, de landbouw, particuliere grondeigenaren en de Koninklijke Nederlandse Jagersvereniging (KNJV) werken op provinciaal niveau samen in een Fauna-beheereenheid. De Fauna-beheereenheden schrijven een faunabeheerplan dat de basis is voor de

Jagers aan het woord

Joost Eggink (25) en Bjorn van der Veen (24) jagen. Waarom? Dat was bij Bjorn al vroeg duidelijk. Jagen zat hem in het bloed. Hij woonde op een boerderij en zijn overgrootvader was een bevlogen jager. Als zesjarige mocht hij regelmatig op zaterdagmiddag met de dorpsjager mee. "En toen mocht je vanaf zestien jaar onder begeleiding jagen, geweldig vond ik dat!" Bjorn heeft alweer zes jaar een jachtakte. Toen hij achttien werd, slaagde hij 'cum laude' voor zijn jachtexamen. Niet zo verwonderlijk: vanaf zijn twaalfde las hij al gretig in een oud handboek voor de jachtcursus. Later, tijdens de 'echte' jachtcursus, wist hij dan ook vrijwel alles al. Toch ging hij trouw iedere week naar de cursusavond, want hij had er goede vrienden gemaakt. Bjorn is zo betrokken bij de jacht dat hij voorzitter is van de Junior Jagers Drenthe, lid van twee WBE's én bestuurslid van Gewest Noord-en Midden Drenthe. Daar doet hij PR, Communicatie en Juniorjagers. Joost wil zich vooral 'lekker met de natuur bemoeien'. "Ik wil

een actieve rol hebben in het beheer van de natuur. Wild is daar een onderdeel van, maar ik ben eigenlijk het hele jaar in de weer in het jachtveld waar ik uitgenodigd word.

De keren dat ik met geweer het veld in ga, zijn te verwaarlozen vergeleken met de keren dat ik help bij biotoopverbetering of de populaties in het jachtveld inventariseer door te tellen. Mensen hebben daar toch een heel ander idee over dan het in werkelijkheid is: het is eigenlijk gewoon best hard werken."

Bjorn is het daar mee eens. "Maar de gezelligheid is voor mij het belangrijkste, en het mooie is: bij jagers maakt leeftijd niets uit.

Zolang je dezelfde ideeën en doelen hebt, wordt iedereen geaccepteerd, jong en oud. En het is altijd gezellig in het veld en daarna in het café, haha." Ook Joost vindt de kameraadschap het mooiste aan jager zijn. "Dat je samen met hetzelfde doel 't veld ingaat en daarna met elkaar bewust genieten van het meest biologische vlees dat er is; ik weet zeker dat het dier een goed leven heeft gehad en dat het niet geleden heeft, wat wil je nog meer?"

uitvoering van het provinciale faunabeleid. Op grond daarvan worden ontheffingen verleend voor het afschot van de beheer- en schadesoorten – bijvoorbeeld ter regulatie van het aantal reeën ter voorkoming van verkeersongelukken. Grote aantallen zorgen voor veel onrust, waardoor deze dieren wegen oversteken, op zoek naar nieuwe leefgebieden die er vaak niet zijn.

Jachthonden

Een weidelijk jager besteedt alle zorg aan het binnenbrengen van geschoten dieren, en neemt daarom een jachthond mee op jacht. Sommige honden hebben de taak om het wild op te sporen, andere worden vooral ingezet voor het werk 'na het schot', het apporteren. Ook zijn er rassen die over beide vaardigheden beschikken. Goed opgeleide jachthonden zijn onmisbaar voor de jacht. De KNJV organiseert daarom op verschillende plaatsen trainingen. Hier leert men de hond op te leiden tot een goede jachthond. Vervolgens kan worden deelgenomen aan een aantal examens waarbij het vooral gaat om gehoorzaamheid en apporteren. Jachthonden hebben aantrekkelijke eigenschap-

KONIJN (JACHTSEIZOEN VAN 15-8 T/M 31-1)

Op plaatsen waar de ziekten VHS en myxomatose geen vat op de konijnen heeft, zijn nog dusdanige populaties aanwezig, dat er op kan worden gejaagd en dat er ter voorkoming en bestrijding van schade soms op moet worden gejaagd. Opmerkelijk is dat dit vaak industrie-, bedrijven- en recreatieterreinen, sportvelden en begraafplaatsen betreft. Het totale afschot bedroeg in het begin van deze eeuw per jaar gemiddeld 66.000 stuks. (Bron: WBE-Databank Nieuwsbrief 6)

pen: zij werken graag samen met mensen, zijn meestal erg vriendelijk, actief en intelligent. Jagen met een jachthond is niet alleen een groot plezier voor de jager, maar bovenal voor de hond

Koninklijke Nederlandse Jagers Vereniging

De KNJV is deskundig op het gebied van jacht, schadebestrijding en faunabeheer. Zij behartigt de belangen van wildbeheereenheden en haar leden. De KNJV is een landelijke organisatie en telt ongeveer 21.000 leden. Zij verricht onderzoek naar de ontwikkeling van wild en schade veroorzakende soorten en geeft adviezen aan wildbeheereenheden

(WBE's) voor het beheer van diersoorten in hun leefomgeving. Verder organiseert de KNJV opleidingen voor jachthonden en stimuleert zij haar leden om deel te nemen aan oefendagen voor het jachtschieten. De Nederlandse Jager, het vakblad/verenigingsblad van de KNJV, verschijnt 24 keer per jaar.

